

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

BÁO-QUÂN

Trước khi phá loại, phải nghĩ đến cách kiên thiết.

DIÁ-ĐƠN

Hàng	Giá
Mỗi năm	1.000
Mỗi tháng	83
Mỗi ngày	2.70

Thanh-niên với vấn-đề CÀI-TẠO XÃ-HỘI

HAY LÀ LÝ-TƯỜNG VỚI SỰ THỰC

(Tiếp theo và hết)

Thanh-niên với vấn-đề nghiệp-phổ-thông

Nhà học giả trên lại nói đến hiện tượng thanh niên Trung-hoa mà về ra bờ tranh thắm đượm, đáng làm tấm gương phản chiếu cho thanh niên ta: «Hiện tượng thanh niên có hai vấn-đề căn yếu: 1/ làm sao thu-thái được môn học-vấn thiết-thực, 2/ sau thời-kỳ học, làm sao kiếm được công việc làm.

Vấn-đề cầu học

Cổ-giáo-xã-hội kinh-tế không hoàng, không mấy người dấn sức theo đòi từ-tiền-học cho đến đại học, phần nhiều giữa đường bỏ dở (đấy là nói bên Trung-hoa, chứ ở ta còn qui-chế bỏ học cũng trường học không cho đứng nữa). Và lại trường học ít mà thí-sinh nhiều, trong số 10 người đã có 7, 8 người bị hỏng. Đó là đầu ngăn trở trên đường học.

Đứng trước cảnh ngộ ấy, về phần thanh-niên lại có một cái ngộ-diễm rất lớn: nói học là hy-vọng cho có bằng cao-dẳng, chỗ có được xuất-dương du-học, mới là học thành-tại; không thế, thì cho là sự học đã tuyệt-giao với mình, ngã lòng lún chí. Đó thật là cái độc-khoa-cải-ngày-xưa còn nhiệm-sâu-trong óc mỗi người.

Cổ-hội học-vấn rất nhiều, như con người hẳn là tài-liệu làm học-vấn, bề có chỉ cần học, không bao lâu sẽ tìm ra một đường bước ra. Xưa nay biết bao nhiêu nhà đại-danh-nhân không do khoa-giáp, không có bằng sắc gì mà làm nên công-nghiệp-vĩ-dại.

Học, không chỉ là đọc sách, ôm vở lời trường, việc nên học, nên làm, trên đời thiếu gì. Biết theo tình-hình, cảnh ngộ đặc-biệt của mỗi người, tự-trung phạm-vi sức mình làm được mà chọn một con đường thích-hợp: cây ruộng, làm vườn, đi buôn, làm thợ cho đến nghề nhỏ mọn, vẫn là chức-nghiệp cả. Làm một nghề nghiệp gì tự-nhiên thu-lãnh được môn kinh-nghị-học-vấn ở nghề nghiệp ấy. Nhà triết-học Tu-Ma-na-sơ không chịu làm chức giáo-tho trưởng Đại-học mà vui lòng làm nghề emai pha-lê để đình-sinh, cái gương nhà hiền-triết kia, đáng bội-phục biết bao!

Hiện thanh-niên đương-khinh rẽ nghề nghiệp-phổ-thông, chỉ hy-vọng làm quan làm nghề sang, đem cái đời hoạt-dộng đua nhau chui vào cái trường làm thông-thá, ăn

CHUYỆN ĐỜI

Chuyện lạ của ông Justin Godard

Ông Justin Godard, đại sư của chính phủ Pháp về sự sinh học động vật, đã ghé thăm Sài Gòn ngày 1er Janvier. Ông là trung tâm của đoàn thể, yểm trợ của chính phủ Bình dân Pháp, như Ủy-ban điều tra, Tổng trưởng thuộc địa... mà chúng ta nghe tin nói về qua Đông-dương, thì chắc hẳn, và cũng chưa biết có chắc hay không? chỉ có một cuộc hành trình của ông Justin Godard là đủ thấy hóa ra sự thật thế nào.

Tại đây một ta hay một. Hoàng vị thượng khách của Đông-dương ngày hôm nay rất đông cho chúng ta hy vọng như thế, rằng cũng mới chỉ là hy vọng.

Ông Godard làm chính trị hơn một giờ tại thủ phủ, một dân ở Bộ nghị-viện, sau qua Thượng nghị-viện, rồi làm làm làm trưởng ban thương-thợ, cộng tác với những ông Briand, Clemenceau... đến là viên đại sứ trong lịch sử. Ông lại lịch sử nhất là ông vẫn đi về sinh, lao động, nên lần nào ông cũng chỉ đi bộ về. Ông còn là đại biểu của dân của nước Pháp tại Hội đồng Quốc tế lao động ở Hội Vạn quốc.

Ngày nay ông Godard được chính phủ Bình dân Pháp cử sang ta có ba công việc lớn: 1) là điều tra về tình hình về sinh và y chính trị ta về định cách sửa đổi; 2) là điều tra về cách tổ chức và điều kiện lao động hiện hành, và nữa thì điều tra; 3) là điều tra cách sửa đổi luật về hội Pháp ở Đông-dương thế nào.

Đó, một cái chương trình mà gồm có ba công việc quan trọng như thế thì làm cho chúng ta thấy rằng ông Godard là một người rất cần thiết cho ta. Ông lại lịch sử nhất là ông vẫn đi về sinh, lao động, nên lần nào ông cũng chỉ đi bộ về. Ông còn là đại biểu của dân của nước Pháp tại Hội đồng Quốc tế lao động ở Hội Vạn quốc.

Ngày nay ông Godard được chính phủ Bình dân Pháp cử sang ta có ba công việc lớn: 1) là điều tra về tình hình về sinh và y chính trị ta về định cách sửa đổi; 2) là điều tra về cách tổ chức và điều kiện lao động hiện hành, và nữa thì điều tra; 3) là điều tra cách sửa đổi luật về hội Pháp ở Đông-dương thế nào.

Đó, một cái chương trình mà gồm có ba công việc quan trọng như thế thì làm cho chúng ta thấy rằng ông Godard là một người rất cần thiết cho ta. Ông lại lịch sử nhất là ông vẫn đi về sinh, lao động, nên lần nào ông cũng chỉ đi bộ về. Ông còn là đại biểu của dân của nước Pháp tại Hội đồng Quốc tế lao động ở Hội Vạn quốc.

Ngày nay ông Godard được chính phủ Bình dân Pháp cử sang ta có ba công việc lớn: 1) là điều tra về tình hình về sinh và y chính trị ta về định cách sửa đổi; 2) là điều tra về cách tổ chức và điều kiện lao động hiện hành, và nữa thì điều tra; 3) là điều tra cách sửa đổi luật về hội Pháp ở Đông-dương thế nào.

việc thế giới

MÀN-CHÂU

Xung đột Nga-Mân ở biên giới Mân-châu

Hải-khẩu 3-1. - Có một xung đột giữa quân Mân-châu và quân Nga tại biên giới Mân-châu.

Chính phủ Mân-châu và Nhật đã có một thỏa thuận với các quân Mân-châu.

NHẬT

Vũ hiệp định Đức Nhật

Đông-kinh, 3-1. - Tổng trưởng Ngoại giao Nhật, trong một bài diễn văn, có nói về hiệp định hòa bình giữa Đức và Nhật, rằng hiệp định này là một bước tiến bộ trong việc giải quyết các vấn đề giữa Đức và Nhật.

ĐỨC

Hitler sẽ từ chức Thủ tướng không?

Berlin, 3-1. - Các tin đồn rằng đến ngày 31 tháng 1, Hitler sẽ từ chức Thủ tướng, thì giới chức Đức không tin.

TÂY-BAN-NHƯA

Việc lôi thôi giữa Đức và Tây-ban-như

Rebel, 3-1. - Các tin đồn rằng đến ngày 31 tháng 1, Đức sẽ từ chức Thủ tướng, thì giới chức Đức không tin.

3 NGƯỜI BỊ ĐUỔI VI XIN THI HÀNH LUẬT LAO ĐỘNG

Sáng 29-12-30, anh em làm ở hãng cao su Labbé ở đường Donamont (Saigon) có gọi đơn đến chủ hãng xin thi hành luật lao động, và có phải đại biểu đến. Chủ hãng không chịu. Ngày 30-12-30, có gọi đơn đến quan Thành tra lao động, và quan Thống đốc.

Nhưng đến 31-12-30, cũng không thấy chủ hãng trả lời. Anh em phải 3 người đại biểu là Trần, Nhàn, Thái đến gặp một chủ nhân tư bản, thì chủ nhân tư bản cho 3 người ấy, rồi đuổi đi.

Lại thấy xếp ga bị mắc nghẹn vì máy tờ bạc có dấu 1

At thủ đô y làm thống kê xem số bạc có dấu mà máy tờ bạc của quan cho thấy phải xoang, để nước không trôi mà còn bị tờ, là bao nhiêu. Có lẽ nhiều lắm.

Hôm 21-12-30, theo Trung-Bắc-tân-vũ, thấy xếp ga Vinh cũng bị một cơ?

Nguyên thầy này, tên Kiên-ngọc-Pan, quan tỉnh Hà-nam (Hà-b), bỏ vào nhà ga Vinh để 3 năm. Tại đây có người xếp ga, và bị (thầy ta) thấy, báo lại, học (thầy ta) được quyền, sự thầy ta khó, Lớn 1938 giờ tối 21-12-30 ra ga sẽ được báo.

Y giờ đây, Lớn đơn báo thầy xếp ga vào tại ga. Hay đến đây ra có quan Phó một thám-Lorentin cũng đến đây xem sự cũng bị (thầy ta) thấy xếp ga, xếp lại tìm quá tang!

Tổng xếp phải bị đuổi đi.

Các quan của thầy cũng cũng xem diện của thầy học có dấu?

Ông Godard có nói sẽ ra Bắc điều tra trước, rồi sang Lào, sau mới về Nam-kỳ.

VĂN-VĂN

Xem hội chợ Hànội

(Ngày Đông-chi năm Bình-tạ 22-12-30)

Ca từ

Bông-chi lại gặp lại, mai rồi, Rã nhào vào hội chợ chèo thuyền.

Mừng đoàn chèo sau Lạc-châu Hùng, Hỡi ai biết ai là người đầu tiên? Sơn phần diêm tô vách và tro, Áo xiêm rêu rở áo phướn hoa. Có sơn trên, có hải vật, có di thảo kỳ ba.

Tiến bước có, thôn ca ở cùng cơ, Sao chẳng có một vài pho sách cũ, Chuyền mua vui của thế nhà nho. Xuân thành ngộ ai ngộ từ.

THÚC-GIA-THI

Giấy lên giá!

Xử Đông-dương nên mở mang nghề làm giấy thế nào cho?

Từ Âu hóa truyền sang xứ này, nhà in, nhà báo cũng phải làm sách xuất hiện một ngày một nhiều; và các đồ vật lớn nhỏ, đồ dùng gia đình cũng phải dùng giấy.

Cái nghề này ở xứ ta phải cho là mới, mà máy móc, công cụ cũng vật liệu và nghề in đều là đồ ngoại hóa, trừ ra bản vẽ chữ kiểu đồ nhậm xưa.

Trong cơ khí và tài liệu nhà in, từ cái đầu máy ở ngoài, mà vật quan trọng nhất là «giấy», mà giấy này, giấy lên giá! Người ta nói giấy là gạo của nhà in, cần kỹ rất đáng; vì không giấy thì nhà in phải xếp nghề, mà trong các môn kỹ, thì giấy in báo, lại chỉ là tiền nhiên hơn hết.

Ấy vậy mà lần này các nhà báo, phần nhiều dùng giấy ngoại quốc, có người thì nói làm báo ở xứ này chỉ là cơ quan bán giấy cho hãng giấy ngoại quốc, cần kỹ cũng đáng như vậy.

Vì sao phải dùng giấy ngoại quốc? Hiện ở Đông-dương chỉ một số giấy Nhật-Châu, không đủ dùng cho sự nhu cầu trong xứ, nhất là giấy in báo, giấy in sách không đẹp bằng giấy ngoại quốc, mà giá lại cao. Và lại giấy bán Pháp và giấy Nhật-Châu (có sọc) cũng đại lý cho hãng giấy ngoại quốc mà không phải là giấy ở Pháp.

Vậy không phải nói các tờ giấy khác, chỉ một môn giấy in báo, mỗi năm ở Đông-dương, sẽ bán lại về nước ngoài - không phải nước Pháp - chúng ta không có bản thống kê, cũng biết là một số rất lớn.

Một đầu đáng chú ý nữa, ở xứ ta là làm giấy, vào để rách giấy loại, giấy vụn, đưa ra vật nhậm dụng, không bỏ chửi náo, mà ở xứ ta thì thành đồ bỏ, chỉ đem bán lấy tiền.

Một cái nghề mà trăm món tài liệu đưa ra để ngoại hóa như nhà in, nhất là môn kỹ, trách báo giấy không cao; mà giá in để cao thì nhà làm báo làm sách cũng bị thiệt thòi. Nói cho rõ là các nhà in nhà báo, chỉ là tiền nhiên cho hãng giấy ngoại quốc.

Vấn đề này có thể nghĩ tạo để giấy dùng mà không dùng đến giấy ngoại quốc.

L. L.
(Một người đã nghĩ một trong các nhà in)

